

היה לוס'

מגן: ביהמ"ד דחסידי ספינקא רחוב דונולו 11 בני ברק

שיחות קודש ושיעורים מאת כ"ק האדמו"ר מספינקא שליט"א.

שיעור במאור עיניים פרשת שלח

בחירה טובה!

ומוכרח לבוא לידי ביטול לבורא. אך כל זמן שמנסה להבין ולהשיג כיצד הדברים עובדים ואף לשלוט עליהם ולנווט אותם, אז הוא בסכנה שישכח שהקב"ה מנווט אותו. במצב של חוסר אונים כמו לדוג' כאשר אדם כועס ולאחר מחשבה הוא מתבייש מדוע לא שלט על עצמו... כעת הוא בפרשת דרכים: או שמתגאה ונופל לייאוש (כן כן! ר' אשר מסביר שהייאוש נובע מגאווה שהאדם לא מסכים להודות בכישלונו) או שמתחיל להתנהג בהפקרות וממשיך כבעסו... אך מצב זה **מעורר** את האדם להבין שהוא במצב של שכחה – היינו שליטת הגוף. אך כאן יש לו **הזדמנות להסכים עם מצבו** ולבקש מה' עזר אלוך **זו איתערותא דלעילא**, וזהו המעבר והמנגנון שיכול לעזור לאדם לבטל את עצמו להנהגת הבורא ולחזור למצב של זכירה – היינו שליטת הנשמה על ניווט האירועים.

איתערותא דלעילא? אתה בטוח?

ר' אשר חידש לנו רעיון נפלא בדרכו. מובא בגמ' 'אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש... ואם לאו יקרא ק"ש... ואם לאו יזכיר לו יום המיתה'. ר' אשר באר שהאיתערותא דלעילא שקיבלנו כשהיינו במצרים – איננה איזה אור מיוחד שמקפץ את האדם מאה קילומטר קדימה אלא דווקא המצב שהקב"ה הוריד אותנו למ"ט שערי טומאה!! (ובבר ביארנו בשם הבעש"ט הק' מדוע היה צריך דווקא לשער המ"ט ולא קצת מעל זה? כדי שהאדם יפנים שהוא יכול להגיע תמיד למצב הכי נמוך ולולי ה' עזרתה לי... אין אפשרות בלי העזר אלוך ממעל. אילו היה הקב"ה מוריד אותנו רק למ' שערים של טומאה מיד הגוף היה מתקומם ונוטל את השליטה לעצמו שמתחת למ' שערים בודאי אין לנו שום קשר ושם אנו יכולים להתגבר לבד...) שם במקום הנמוך ביותר האדם מתעורר להכיר את מציאותו שהוא לא יכול לבד. **והבהירות העצומה הזו היא היא האיתערותא דלעילא שאנו מקבלים משמים.** ומצד שני האיתערותא דלתתא היא ההכרה הזו שאני חייב עזרה! ועל ידי ההכרה הזו אני יכול כל הזמן לחיות את הסכנה שלי שאם רגע אחד אתנתק מחיות הבורא, מיד אפול לשאול תחתית. וזהו 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום'... היינו שזו התזכורת לאדם לזכור את הסכנה שלו. כל השליטה של היצר הרע היא רק במקום של 'יש'. את המקום של היש אנחנו פותחים לו. אך אם האדם מבוטל לבורא – הרי שממש יתפרדו כל פועלי און.

"יזכיר לו" – יגיע למצב של זכירה

מה העצה לזה? הרי יותר קל לאדם בסופו של דבר להישאר במקום של ייאוש או הפקרות מאשר לחיות עם נקודת האמונה, זה באמת לא קל? על כן אומרת הגמ' משכחו לבית המדרש, מקום התורה, מבאר הפרי הארץ מכיון שאנו פתחנו ליצר הרע את מקום השליטה, כעת לא צריך לעשות מעשה מיוחד כי אוטומטית הוא נשלט ע"י היצה"ר, כי היצר אחראי על הגוף. אבל כשאדם חי עפ"י התורה, התורה עוזרת לאדם

הידיעה והבחירה

הקשו הקדמונים: כיון שהכל צפוי וגלוי לו יתברך ושהוא מביט לסוף דבר מראשיתו, א"כ בשעת יצירת האדם מביט ויודע מה שיהיה, יהיה צדיק או שיהיה רשע וידיעתו של הקב"ה לבדו לא ישונה, א"כ איך תאמר שהרשות נתונה לאדם ויש לו בחירה לטוב ולרע אחרי שכבר ידוע לפניו יתברך איך שיהיה ולא ישונה? וזו בעצם חקירה ידועה של הרמב"ם בעניין ידיעה ובחירה. והיא, הרי הקב"ה יודע מה שהיה הוה ויהיה, א"כ כיצד האדם יכול לבחור משהו שכבר ידוע לפניו ית' מה יבחר ומה כאן הבחירה? במאור עיניים זי"ע בונה מהלך שישנם ב' בחינות של ידיעה וב' בחינות של בחירה. הבחירה והידיעה של בורא עולם הן מצב אחד, והידיעה והבחירה מצד האדם הן מצב אחר.

שכחה – גוף, זכור – נשמה.

תחילה נקדים את דברי הפרי הארץ זי"ע בפרשת זכור, שם מביא את קושית הפשטנים בנושא הקשור לעניינינו. ומקשה כיצד התורה יכולה לצוות על האדם לזכור את אשר עשה לנו עמלק, הלא האדם הוא רק אדם ולפעמים שוכח וא"כ מהו הציווי זכור את...?! מבאר הפרה"א שאמנם אדם נתון כל רגע לשכוח אך הסיבה לזה הוא מפני שהוא חי דרך שליטת הגוף וממילא לגוף יש שכחה, משא"כ אם יחיה ויגביר את חלק הנשמה שבו על הגוף והנשמה הינה חלק אלוך ממעל, אצלה לא שייך מושג של שכחה. ובלשונו, אדם שכבר קלקל מעשיו ביותר... והרס את המנגנון של הזיכרון מיד נכנס למצב של שכחה. א"כ מי שחי בשליטת הנשמה, זוכר. ומי שחי גוף שוכח. אומר הפרה"א באותו המקום 'קושית הפשטנים במקומה עומדת', כי מאחר והאדם כבר לא זוכר מה ניתן כעת לעשות ומדוע התורה מצווה אותנו לזכור זכירת עמלק?

הבחירה – איתות לאדם

נתחיל לבאר מהי בכלל הבחירה ולמה היא ניתנה לנו. מה עושה לנו הבחירה ברע או בטוב?! מה זה לשכוח ומה צריכים לזכור?? עניין הבחירה מתחלק לשתי בחינות, בחירה של הנפש ובחירה של הגוף. בראש ובראשונה עלינו לדעת שמשפט זה של הפרה"א 'קושית הפשטנים במקומה עומדת' היא תזכורת ואיתות לאדם שאינו חי נפש אלא גוף, ולכן הוא כעת במצב של שכחה.

השכחה – מהום ללא הליטה!

מה התורה מבקשת שנזכור? את הסכנה בה אנו נמצאים בכל רגע. אם אדם נותן את השליטה על המצב לגוף ולרגשות, הוא כמו מי שנכנס לחדר אטום ללא קליטה ובודאי שיגיע למצב של שכחה. האדם פוגש את בחינת הנשמה שבו רק במצב של אמונה, כלומר כשהוא חסר אונים

בטעם ה'פרי' אין זו ההבנה המושלמת אלא יש כאן עמקות שאינו מבין כפי שאינו מבין את טעם העץ, ולכן הארץ שינתה כי זו העבודה של האדם להשיג את טעם הפרי, ולאחר מכן לבטל את השגתו לבורא כי גם מה שמבין הוא רק התחושה וההרגש שנותן הגוף אך ההשגה האמיתית היא למעלה לאין שיעור וההבנה שלנו בזה היא כטעם העץ שאיננו מבינים כלל.

תמיד תמיד - תמיד!

גם דוד המלך ע"ה לימד אותנו את הדרך הזו. ברגע שדוד המלך אמר 'בחנני ה' ונסני', נתן לו הקב"ה ניסיון שבסופו של דבר יגיע להשגה שאינו יכול בלי העזר אלוך ממעל. ואמנם מאז לימד אותנו דוד המלך ע"ה שבמקום לחפש 'טכניקות' כיצד להימלט מהסכנה הוא הציב לעצמו את הסכנה כל הזמן מול העיניים ואמר 'חטאתי נגדי תמיד' 'ומכאובי נגדי תמיד' - היינו שלא חיפש עצות לברוח מהמציאות שלו אלא להיפך להכיר בה ולהתחבר עי"כ לקב"ה. ורק זה מה שהביא אותו לחיות כל הזמן - 'שויתי ה' לנגדי תמיד'. אם אני חי את הסכנה כל הזמן שהגוף שלי הוא מסוכן, אוטומטית הנשמה נהיית דומיננטית ומחברת את האדם למקור, וזהו - משם יתפרדו כל פועלי און, לא בגלל שהאדם הפריד אותם אלא בגלל שהאדם בחר לחיות את הסכנה הזו וזו ההכרה שלולי ה' עזרתה לי איני מסוגל.

'ונגוע בקצהו'

כתוב במתן תורה שהקב"ה אמר למשה רבינו ע"ה להזהיר את העם לא לעלות להר ולא לנגוע בקצהו 'כל הנוגע בהר מות יומת'. ולכאורה מה זה משנה אם יגעו בהר??? אלא הנקודה היא שהנגיעה היא הטעימה של הגוף שרוצה להשיג כמו שהיה בחטא אדם הראשון שהחטא התחיל כאשר אמרה חוה לנחש וכפי שמבאר רש"י שהוסיפה מדעתה ואמרה 'ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלקים לא תאכלו ממנו **ולא תגעו בו** פן תמתון'. כאן נפלה! כי הנגיעה היא בעצם השליטה של הגוף שרוצה להשיג ושם מתחילה הסכנה. על כן אמר הקב"ה למשה אם ירצו בני ישראל להשיג אותי הרי שמיד יפלו כי השליטה של הגוף תגבר אלא אל תגעו - אל תתנו לגוף את ההשגה אלא תמיד תחיו את הסכנה שבדבר וכל השגה שיש לכם מיד תבטלו אותה ותתקשרו אלי בחזרה וכך תחזירו את השליטה לידי הנשמה.

נכתב נערך ועובד ע"י ר' נפתלי בינג הי"ו

לשמוע מחדש את התזכורת הזאת של 'יצרו של אדם מתגבר עליו'... ואם בכל זאת זה לא יעזור כי האדם מאוד שקוע בעצמו, יעבור לשלב הבא ויקרא קריאת שמע. ובק"ש אנו אומרים שמע ישראל הא"ה אחד. כלומר שבכל דבר יש רק אחד שמנהל את העולם וזה יביא את האדם לחזור לזכירה שהקב"ה מנהיג אותו. ואם גם זה לא עוזר יזכיר לו יום המיתה - כלומר יום המיתה יזכיר לו שיש סוף גם לגוף. ובתאריך הסיום אדם עוזב את הגוף ועובר לעולם שכולו טוב... ועצה טובה קמ"ל שאם זכור מיד בסיבות הקטנות שהקב"ה מזמין לנו שיש להם מטרה אחת - שנחזור לזכירה האמיתית, ממילא נחסוך לעצמנו את כל המעברים הקשים והעמוקים יותר.

הבחירה האמיתית.

מבאר המאור עיניים, אחר חקירת הראשונים בעניין ידיעה ובחירה, השאלה היא כקושי הפשטנים של הפרה"א שעודה עומדת, שכל זמן שיש לאדם השגה דהיינו שהוא מפעיל את השכל שלו ולא מתבטל לאחר ההשגה להכיר שגם מה שהבין והשיג זה עדיין לא כלום לעומת הידיעה של הקב"ה, אז באמת השאלה חזקה, הלא יש ידיעה של ה' ולעומת זאת אני בוחר מה לעשות אז זה סותר לידיעת ה' שיודע מה אבחר. **אך אם אדם חי תמיד בביטול ויודע שזו המטרה העיקרית שאת כל השגותיו יבטל לה'**, אז מגיע למצב שלא קשה כלל ידיעת ה' משום שמה שמעניין אותו בעת זה למצוא בכל מצב שהוא בוחר לבסוף - את הקב"ה ולהכיר שמה שבחר זה רצון ה' גם אם זה טוב ומסתדר לי וגם במצב שלא מסתדר, העיקר זו הדביקות שהכרתי שהקב"ה מנהיג אותי. ואז לא סותר כלל הידיעה עם הבחירה כי באמת במצב הטכני שאני עובר אין לי כלל בחירה כי הקב"ה מחליט איזה כאב אני צריך לעבור ובאיזה מיון זה יהיה וכיצד אני יחיה עם זה אבל הבחירה היא להסכים להכיר שזו ההתנהלות, ואז ההכרה הזו היא המחברת בין הבחירה שלי לחיות שה' מנהיג את המצב הזה לבין הידיעה של הקב"ה שכך אמנם יהיה. כי זה התכלית שבשבילה אני כאן בעולם.

'טעם' העץ כ'טעם' הפרי!!!

ראיה לזה נובל לראות בהשתלשלות העולם עצמו. בבריאת העולם אמר הקב"ה לאדמה להוציא עץ פרי שטעם עמו ופריו יהיה שווה. טעם העץ כטעם הפרי. ולכאורה נראה לבאר את הכוונה העמוקה שבה. והביאור הוא נפלא שהמטרה היתה שהאדם יבין שגם מה שהוא כביכול מבין

אודות היהלום:

הרעיון הטמון ביהלום הינו כאשר נניח אותו בחדר חשוך ונאיר עליו עם פנס רב עוצמה -או אז החדר יאיר בשלל צבעים וגוונים. ככל שהיהלום יהיה מלוטש יותר כך נגלה גוון נוסף שנשבר באופן מופלא על קירות החדר ... כך גם אנו כאותו יהלום, הקב"ה מאיר דרכנו את אורו רב העוצמה - ודווקא בנקודות החושך שבנו - הניסיונות והמעברים, כל אחד מהם הוא ליטוש שמאיר את אור ה' בגוון מיוחד נוסף. בהצלחה

לעילוי נשמת ולהצלחת:

לע"ז אורח הכ"ח
הר"ד מאיר ב"ד ופחלי ז"ל
ח . נ . צ . ב . ה .
★
לקבלת העלון להארות והערות
bingnaftali@gmail.com
0527645800

פינת הליטוש

באר ר' אשר: המושג 'ירידה לצורך עליה' הינה רק כאשר האדם יודע לחבר את שני הדברים יחד. כשהוא בעלייה זוכר היטב שיכול ליפול בכל רגע כדי שלא יתגאה, ובזמן הירידה זוכר את מצבי העלייה שלו ומבין שגם שם ידך תחנני ותאחזני ימיניך - 'להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות'. אך הבעל דבר מפריד אותם זה מזה ועל ידי כך מצליח לשלוט על האדם בכל המצבים. בשעת הירידה מכניס לאדם מחשבות של עצבות וייאוש, ובשעת העלייה עוזר לו להתארות בהצלחותיו ובכך מנתק את כל מעשיו הטובים מהמקור שלהם. פעם סיפר תלמיד של ר' אשר שרצה מאוד לנסוע לר' אשר לאיזו סעודה אך לבסוף לא נסע בתואנה שלא מרגיש טוב. למחרת באו החברים וסיפרו כמה טוב היה וזיזה דברי חיזוק זכו לחוות. אמר אותו תלמיד: ראו נא איזה פלא: אותו יצר הרע שאמר לי אתמול שאיני מרגיש טוב והכניס בי מחשבות לא לנסוע, בא כעת ואומר לי בדיוק ההיפך - כמה חבל שלא נסעת תראה מה ספספת...